

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ

آموزش قرآن

ششم دبستان

آموزگاران و اولیای گرامی!

برای دستیابی به اهداف آموزش قرآن و هماهنگی با روش‌های تدریس ارائه شده،
مقدمه‌ی کتاب را با دقت مطالعه کنید.

توجه: صفحات قرآنی پایه ششم ابتدایی به صورت اجرای
آزمایشی است.

طبق مصوبه‌ی جلسه‌ی ۶۷۷ شورای عالی آموزش و پرورش این کتاب توسط آموزگار پایه و طیّ سه جلسه در هفته تدریس می‌شود.

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

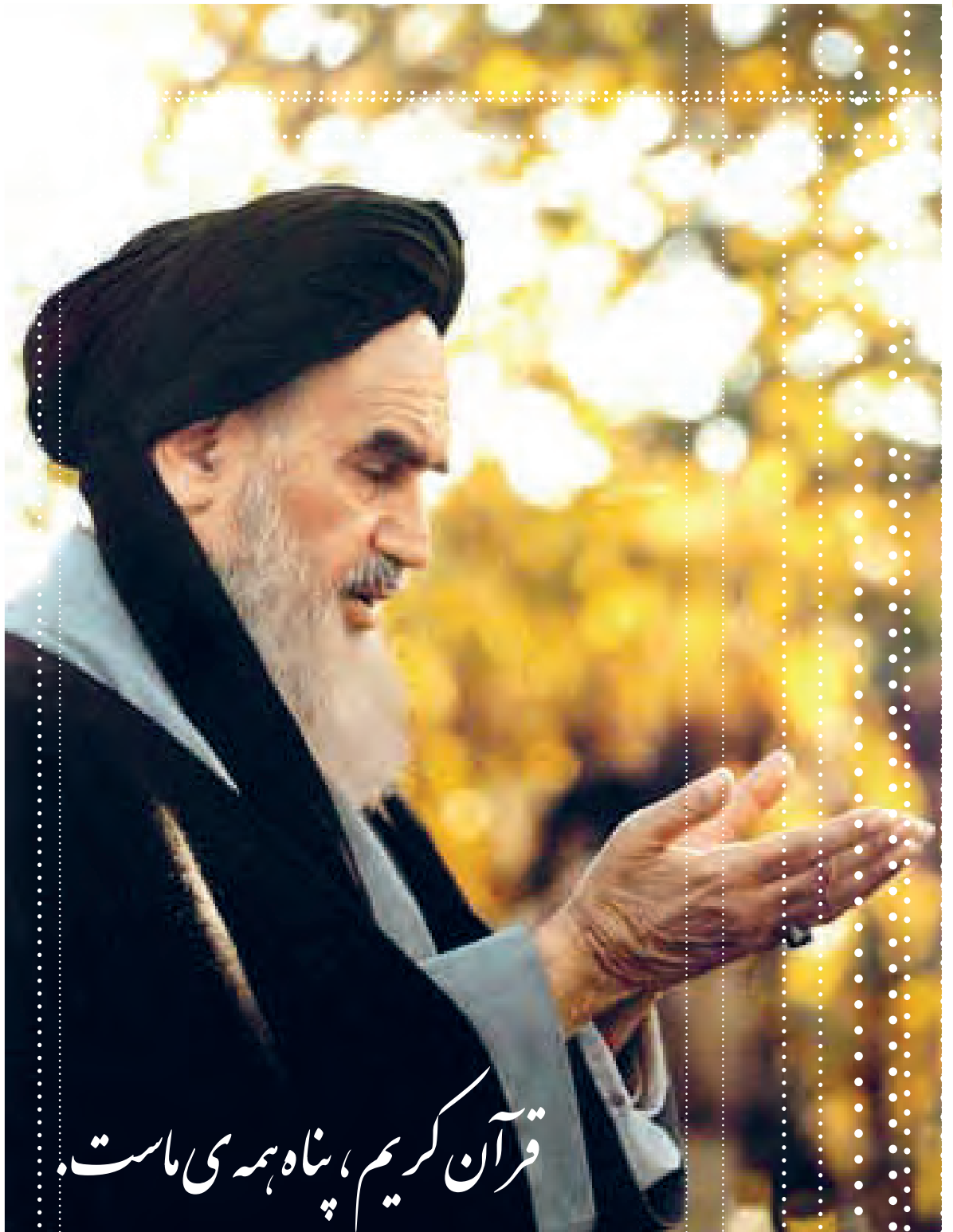

نام کتاب:	آموزش قرآن - ششم دبستان - ۶۰۱
بديداورنده:	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف:	دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف:	ابوالفضل انوشه پور، مسعود تهرانی فرجاد، الهه ستوده، غلامعباس سرشور خراسانی، منصوره سیدصالحی، سیدمهدی سیف، حسن فلاح، رضا نباتی و مسعود وکیل (اعضای گروه تألیف) - طیبه حمزه بیگی (کارشناس آموزش دوره‌ی ابتدایی) - محمّدکاظم بهنیا (ویراستار)
مدیریت آماده‌سازی هنری:	اداره‌ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
شناسه افزوده آماده‌سازی:	احمدرضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - مجید ذاکری یونسی (مدیر هنری) - محمد عباسی (طراح گرافیک و صفحه‌آرا) - نفیسه شهزادی، گلنار نروتیان، گلرخ محتاج الفضل، یاسمین نروتیان، عاطفه ملکی جو و مرتضی یزدانی دینانی (تصویرگران) - حمیدرضا سلیمانی (طراح جلد) - کامران انصاری (طراح خط رایانه‌ای) - فاطمه باقری مهر، زهرا ایمانی نصر، حسین چراغی، سیما لطفی، فاطمه پزشکی، حمید ثابت کلاچاهی و ناهید خیتام باشی (امور آماده‌سازی)
نشانی سازمان:	تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی) تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
ناشر:	شرکت افست: تهران - کیلومتر ۴ جاده‌ی ابعلی، پلاک ۸، تلفن: ۷۷۳۳۹۰۹۳، دورنگار: ۷۷۳۳۹۰۹۷، صندوق پستی: ۱۱۱۵۵-۴۹۷۹
جایخانه:	شرکت افست «سهامی عام» (www.offset.ir)
سال انتشار و نوبت چاپ:	چاپ دهم ۱۴۰۰
برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به پایگاه کتاب‌های درسی به نشانی www.chap.sch.ir و برای خرید کتاب‌های درسی به سامانه فروش و توزیع مواد آموزشی به نشانی www.irtextbook.com یا www.irtextbook.ir مراجعه نمایید.	

کلیه‌ی حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع، بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

شابک ۳-۲۰۶۷-۵-۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۲۰۶۷-۳ ISBN 978-964-05-2067-3

قرآن کریم، پناه همه می ماست.

پیشگفتار

سخنی با والدین دانش‌آموزان
سخنی با آموزگار گرامی

درس اول

۲-۳ یادآوری
۴-۵ نماز در قرآن، سوره‌ی انفال، آیات ۲ تا ۴
۶ آشنایی بیشتر با خط قرآن
۷-۸ سوره‌ی نساء، آیات ۱۰۲ تا ۱۰۵
۹ وقت نماز

درس دوم

۱۰-۱۲ سوره‌ی فتح، آیات ۱ تا ۹
۱۳-۱۴ سوره‌ی فتح، آیات ۱۰ تا ۱۵
۱۵ حتی یک وجب خاک

درس سوم

۱۶-۱۹ سوره‌ی حُجُرَات، آیات ۱ تا ۶
۲۰-۲۱ سوره‌ی حُجُرَات، آیات ۷ تا ۱۱
۲۲ مؤمنان برادرند

درس چهارم

۲۳-۲۵ سوره‌ی حُجُرَات، آیات ۱۲ تا ۱۸
۲۶-۲۷ سوره‌ی ق، آیات ۱ تا ۱۵
۲۸ ملاک برتری

درس پنجم

۲۹-۳۱ سوره‌ی ق، آیات ۳۶ تا ۴۵
۳۲-۳۳ سوره‌ی ذاریات، آیات ۱ تا ۲۳
۳۴ گسترش آسمان
۳۵-۳۶ یادآوری ۱

درس ششم

۳۷-۳۹ سوره‌ی ذاریات، آیات ۴۷ تا ۶۰
۴۰-۴۱ سوره‌ی طور، آیات ۱ تا ۲۱
۴۲ همیشه در تپش

درس هفتم

۴۳-۴۶ شَقُّ الْقَمَرِ، سوره‌ی قمر آیات ۱ تا ۱۶
۴۷-۴۸ سوره‌ی قمر، آیات ۱۷ تا ۳۲
۴۹ نظم در آفرینش

۵۰-۵۲

سوره‌ی الرَّحْمَان، آیات ۱۷ تا ۳۴

درس هشتم

۵۳-۵۴

سوره‌ی الرَّحْمَان، آیات ۴۶ تا ۶۷

۵۵

مردان پارسی

۵۶-۵۸

سوره‌ی واقعه، آیات ۱ تا ۲۶

درس نهم

۵۹-۶۰

سوره‌ی واقعه، آیات ۵۱ تا ۷۴

۶۱

آب و آبادانی

۶۲-۶۴

سوره‌ی حَديد، آیات ۱ تا ۸

درس دهم

۶۵-۶۶

سوره‌ی حَديد، آیات ۱۲ تا ۱۷

۶۷

تولدی دیگر

۶۹

یادآوری ۲

۷۴-۷۶

سوره‌ی حَديد، آیات ۱۱ تا ۱۶

درس یازدهم

۷۷-۷۸

سوره‌ی مُجادله، آیات ۱ تا ۵

۷۹

مادر فلزات

۸۰-۸۲

سوره‌ی مُجادله، آیات ۱۱ تا ۱۶

درس دوازدهم

۸۳-۸۴

سوره‌ی مُجادله، آیات ۱۷ تا ۲۲

۸۵

حزب الله پیروز است.

۸۶-۸۸

سوره‌ی حَشْر، آیات ۱۸ تا ۲۴

درس سیزدهم

۸۹-۹۰

سوره‌ی مُمتَحِنَه، آیات ۱ تا ۴

۹۱

خدای تصویرگر

۹۲-۹۴

سوره‌ی صَف، آیات ۱ تا ۷

درس چهاردهم

۹۵

سوره‌ی صَف، آیات ۸ تا ۱۴

۹۶-۹۷

رطب خورده، منع رطب کی کند؟

۹۸

همه تسبیح گوی او ...

۹۹

یادآوری ۳

۱۰۰

دعای ختم قرآن

۱۰۱-۱۱۵

قرآن در تابستان

درس آخر

(سوره‌های جمعه، منافقون، تَغَايُن، طَلَّاق، تَحْرِيم، مُلک و قَلَم)

۱۱۶-۱۱۸

فهرست کلمات ترجمه شده

نام و نام خانوادگی :

نام کلاس :

نام مدرسه :

نام معلم :

نشانی مدرسه :

دانش آموزان عزیز

سعی کنیم همه ی کتاب های درسی خود به ویژه کتاب آموزش قرآن را که حاوی آیات نورانی قرآن کریم است به خوبی نگهداری کنیم و در رعایت پاکیزگی و احترام به آن بکوشیم. همچنین خوب است در زنگ قرآن، همیشه با وضو باشیم.

همکاران عزیز و دانش آموزان گرامی

این کتاب به وسیله ی کتاب گویا، که قبلاً در اختیار مدرسه قرار گرفته است، تدریس می شود. استفاده از کتاب گویا در خارج از کلاس با هماهنگی معلم درس قرآن نیز توصیه می شود؛ دانش آموزان عزیز می توانند با همکاری معلم محترم، نسبت به تهیه ی فایل کتاب گویای آموزش قرآن پایه ی ششم از طریق لوح فشرده موجود در کتابخانه ی مدرسه و یا شبکه ی ملی مدارس (رشد) به نشانی Roshd.ir اقدام کنند.

پیشگفتار

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

حضرت امام صادق علیه السلام :

قرآن، عهد خدا با خلقش است؛ پس سزاوار است که هر مسلمانی،
در این پیمان الهی بنگرد و هر روز، پنجاه آیه از آن را بخواند.

اصول کافی، کتاب فضل القرآن

پدر و مادر گرامی !

فرزند، هدیه و امانت الهی است که خداوند مسئولیت تربیت او را برعهده‌ی پدر و مادر گذاشته است و شما والدین محترم، قسمتی از این حق و مسئولیت خود را در اختیار اولیای مدرسه قرار داده‌اید. همه‌ی ما باید با پذیرش امر خطیر تعلیم و تربیت فرزندانمان، این بار امانت را به سلامت به سر منزل مقصود برسانیم تا انشاءالله از این غنچه‌های بهشتی، باغ‌ها و بوستان‌های پرطراوتی که مظهر رحمت و خیر خداوند است، پدید آید.

قرآن کلام و پیام خدا، میزان حق و باطل، دستورالعمل زندگی و رحمت حق برای همه‌ی جهانیان است. آموزش و پرورش برنامه‌ای منظم تدوین کرده است تا همه‌ی دانش‌آموزان به یادگیری قرآن علاقه‌مند شوند و بتوانند قرآن را روان و زیبا بخوانند؛ به تدریج معنای کلام خداوند را درک کنند و با تلاوت روزانه‌ی آن، همیشه با قرآن مأنوس باشند و خود را در پناه هدایت خداوند قرار دهند.

انتظار ما از شما اولیای گرامی

- ۱- همان‌طور که همه‌ی ما خواندن نماز و گرفتن روزه را به‌صورت عملی از پدر و مادر خود آموخته‌ایم، کودکان ما نیز خواندن قرآن و نماز را از ما می‌آموزند. ما نیز می‌توانیم با خواندن روزانه‌ی قرآن کریم، الگوی شایسته‌ای برای کودک خود باشیم.
  - ۲- از فرزندتان بخواهید آیات و عبارات قرآنی هر درس را از روی کتاب برای شما بخواند. اگر فرزند شما در خواندن کلمات، اشتباهی داشت از او بخواهید که دوباره آن را با دقت بخواند تا خود به اشتباهش پی ببرد و آن را اصلاح کند.
  - ۳- کتاب گویا یا نرم‌افزار آموزش قرآن پایه‌ی ششم را برای فرزند خود تهیه کنید.
  - ۴- در هر درس، یکی از عبارات زیبا، کوتاه و حکمت‌آمیز قرآن به نام پیام قرآنی آمده است. حفظ پیام‌های قرآنی و ترجمه‌ی آنها الزامی نیست ولی اگر فرزند شما به حفظ این پیام‌ها علاقه‌مند است، او را به این کار تشویق کنید تا به تدریج آنها را سر لوحه‌ی زندگی خویش قرار دهد. در ضمن حفظ پیام‌ها، او را برای شرکت در مسابقات قرآن نیز آماده می‌کند.
  - ۵- از فرزندتان بخواهید داستان‌های کتاب را از روی کتاب و به کمک تصاویر برای شما تعریف کند.
  - ۶- برخی از آیات دروس به‌طور نسبتاً ساده ترجمه شده است. این ترجمه‌ها برای مطالعه‌ی آزاد است و دانش‌آموزان موظف نیستند ترجمه‌ی این آیات و همچنین مفاهیمی را که در بخش «کار در کلاس» هر درس آمده است، حفظ کنند و نباید در ارزشیابی پایانی از این‌گونه ترجمه‌ها و مفاهیم پرسش شود. بدیهی است در صورتی که فرزند شما به یادگیری این مطالب علاقه نشان داد، یاری و تشویق او بسیار مفید است.
- به این امید که فرزند شما در آینده، انسانی بزرگ، باایمان، بنده‌ی خالص خدا، خدمتگزار مردم و باقیات الصالحات برای همه‌ی ما باشد.

ان‌شاءالله

پیامبر اعظم اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ :

همه‌ی موجودات عالم حتی ماهی دریا برای کسی که قرآن را یاد می‌دهد
و کسی که قرآن را یاد می‌گیرد، از خدا طلب آمرزش می‌کنند.

مُستدرک الوسائل، ج ۴، ص ۲۳۵

همکار و آموزگار گرامی!

با اهدای سلام و آرزوی توفیق و سلامتی برای شما همکار محترم، مهم‌ترین مسائل مربوط به آموزش این کتاب به شرح زیر است. توجه و عمل به این امور، ضامن موفقیت بیشتر شماست. خوب است تفصیل این مطالب را در کتاب راهنمای معلم مطالعه کنید.

اهم اهداف مورد انتظار

هر چند تقویت علاقه‌ی دانش‌آموزان به خواندن روزانه‌ی قرآن کریم و یادگیری آن، مهم‌ترین هدف درس قرآن است و به همین منظور محتوای آموزش از تنوع برخوردار است ولی انتظار می‌رود دانش‌آموزان در پایان سال تحصیلی، به‌طور خاص به توانایی‌های زیر دست یابند :

- ۱- آیات جلسه‌ی اول هر درس را به‌صورت روان و معمولی می‌خوانند.
  - ۲- آیات و عبارات قرآنی کتاب درسی و مصحف آموزشی را به صورت صحیح و شمرده می‌خوانند.
  - ۳- عبارت پیام قرآنی و ترجمه‌ی آن را از روی کتاب می‌خوانند و می‌توانند مفهوم آن را به زبان ساده توضیح دهند یا برخی از مصادیق آن را بیان کنند. هر دانش‌آموز با توانایی‌های فوق، حداکثر رتبه را کسب می‌کند. بدیهی است بسیاری از دانش‌آموزان بیشتر از این، توفیق خواهند داشت. تفصیل این بخش نیز در کتاب راهنمای معلم آمده است.
- مراحل تدریس : هر درس، طی چهار جلسه، تدریس، تمرین و پرسش می‌شود.

خواندن قرآن

جلسه‌ی اول

الف) خواندن در گروه : شامل پیش‌خوانی فردی و خواندن فرد برای دوستان خود در گروه است.

ب) خواندن برای کلاس : با انتخاب معلم، هر دانش‌آموز حدود یک سطر از آیات را برای کلاس می‌خواند.

دو نکته :

- ❖ سعی شود در هر جلسه هر یک از دانش‌آموزان، حداقل یک سطر از آیات درس را بخوانند.
- ❖ مهم‌ترین امر در این مرحله، تشخیص و رفع اشکالات روخوانی دانش‌آموزان است. معلم از قبل باید آمادگی و توانایی لازم را برای این امر کسب کرده باشد.

تذکر به دانش‌آموزان برای انجام دادن تکالیف انس با قرآن در خانه

انس با قرآن در خانه